

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus címe: Tervezési Stúdió (építészet, belsőépítészet, urbanisztikai és tájépítészeti kontextusban) 6. - integrált

Kurzus oktató(k) neve és elérhetősége:

Kovács Csaba (20) 979 0274, email: kovacs.csaba@mome.hu

Barcza Gergely (30) 302 9789, email: barczagergely@gmail.com

Cseh András (20) 490 1558, email: cseh.andras@mome.hu

Tervezett vendégelőadók:

Sólyom Benedek, VII. kerületi főépítész

Merényi Miklós, VII. kerületi ingatlanfejlesztő iroda vezetője

Lapiskas Lilla, építész, fenttarthatósági szakértő

Nagy Csaba építész, műemléki szakértő építész

Gresó György ingatlanfejlesztési szakértő

Kód: B-EP-601	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): Építőművészet BA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 6.	Kredit: 10	Tanóraszám: 96 Egyéni hallgatói munkaóra: 204
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium, terepgyakorlat, konzultáció	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): Tervezési stúdió 1-5., Nyári építési gyakorlat

A kurzus célja és alapelvei:

A Tervezési Stúdió 6. célja, hogy az eddig megszerzett tervezési ismereteket nagyobb komplexitású építészeti feladatok kapcsán bővítse és mélyítse.

A szemeszter meghatározó tervezési feladata komplex, kis vagy közepes méretű, jellemzően középület funkciójú épület, vagy épületrekonstrukció tervezése, valamint tágabb környezetének koncepció szintű tervezése. Az épület és környezete együttes vizsgálata és kezelése, az összefüggések megértése fontos szempont.

Cél az építészeti és belsőépítészeti szempontrendszerek további megismerése és egységes szemléletű alkalmazása környezettől függő tájépítészeti és/vagy urbanisztikai kontextusba ágyazva.

A konkrét tervezési feladat szerves része az előzetes kutatómunka, melynek múltbéli és kortárs analóg helyzetek felkutatása, elemzése, megértése és értékelése is része. Esetenként a meglévő épület, épületmaradványok és környezetük felmérése is a feladat részét képezi.

A koncepcióalkotás és a tervezés során a szakági (tartószerkezeti, épületgépészeti, épületvillamossági) összefüggések követelményeire is figyelemmel kell lenni.

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Építész tervezői kompetenciák

Tudás:

Gyakorlatot szerez az építőművészethez kapcsolódó művészeti kutatás módszertanáról, az adat- és forrásgyűjtési, kezelési, szelekciós és értékelési módszerekről.

Megtapasztalja az analitikus, kreatív, intuitív gondolkodásmód működését, főbb különbségeit, folyamatait, valamint megismeri az alapvető koncepciófejlesztési módszereket.

Megismer szakmaspecifikus tervezési, alkotási metódusokat, ismerkedik a tervezési, alkotó folyamatok egyes fázisaival, összefüggéseivel.

Ismeri a kreativitás és a design gondolkodás működését, és érti, hogyan alkalmazhatók ezek összetett problémák megoldásához.

Magas szintű, kiművelt esztétikai és kritikai érzékkel, valamint kialakult ízléssel rendelkezik. Általános ismeretekkel rendelkezik az építőművészetben alkalmazott tradicionális, klasszikus és innovatív anyagokról, eszközökről, technikákról, tisztában van a főbb építési, technológiai, gyártási, előállítási folyamatokkal és a tevékenységek végzésének körülményeivel. Ismeri és érti saját erősségeit és gyengeségeit a szakmai tevékenységben, és érti hogyan lehet hasznos számára az élethosszig tartó tanulás és a megújuló tudás. Érti és ismeri a fenntarthatósággal kapcsolatos építészeti kérdésköröket. Érti és ismeri a tradícióval és innovációval kapcsolatos építészeti kérdésfelvetéseket. Érti a folyamatszervezés, idő- és erőforrásmenedzsment alapvető működését, illetve alkalmazását az építészeti tervezés területén.

Képesség:

Önálló építészeti koncepciókat fogalmaz meg.

Kreatív, intuitív, analitikus, valamint integratív alkotói módszereivel kilép a megszokott keretrendszerekből és új koncepciókat, innovatív megoldásokat keres.

Korábban megszerzett tudását és tapasztalatait rendszerezi, és építészeti alkotói munkája során alkalmazza.

Konzekvensen visz végig tervezési, alkotó folyamatot, alkotói döntéseket hoz meg, és építészeti alkotást hoz létre.

Kiválasztja és alkalmazza a megfelelő eszközt, módszert, eljárást, építési- és gyártástechnológiát koncepciói és tervei megvalósításához.

Tervezői, gyakorlati tapasztalattal rendelkezik.

Alkalmazza szakterülete etikai és szerzői jogi normáit, továbbá a szakmai elvárásoknak megfelelően alkalmazza tudását eltérő intézményes keretek között is.

A hagyományos keretrendszerből kilépő, innovatív megoldásokat is keres, fejleszt.

Felismeri a megőrzésre, megmentésre méltó építészeti értékeket, és munkája során tiszteletben tartja ezeket.

Kísérletezik, kutató, alkotói és innovatív céljai elérése érdekében.

Építész munkája során együtt tud működni saját szakterülete, társszakmák és különböző művészeti területek képviselőivel.

Részt vesz projektek, folyamatok és erőforrások menedzselésében, csoportban dolgozva vezető szerep ellátására is képes, irányítja az alkotó, tervező és megvalósító tevékenységet.

Képes megítélni saját kompetenciáit, szakmai erősségeit, gyengeségeit, és értékeli, hogy a tervezési, alkotási folyamat során hol van szükség külső kompetencia bevonására.

Ismeri és betartja az építész szakmai etikai és szerzői jogi normákat, továbbá a szakmai elvárásoknak megfelelően alkalmazza tudását eltérő intézményes keretek között is.

Attitűd:

Aktívan keresi az új szakmai ismereteket, módszereket és technikákat, figyelemmel kíséri a kortárs művészeti, társadalmi, gazdasági, piaci, ökológiai és információ-technológiai folyamatokat, tendenciákat.

Folyamatosan törekszik építészeti koncepciók megfogalmazására.

Minőségi és értékorientált szemlélet, művészi érzékenység jellemzi építőművészi alkotótevékenységét.

Rugalmasan és adaptívan viszonyul építőművészi tevékenységében az új típusú kihívásokhoz, problémákhoz és helyzetekhez.

Építőművészi alkotómunkájában motivált és elkötelezett.

Tudatosan gondolkodik alkotásainak társadalmi, kulturális, közösségi, környezeti és gazdasági vonatkozásairól, és törekszik szakmája etikai normáinak betartására.

Saját építőművészi alkotó-, tervező tevékenységét képes elhelyezni a tágabb kulturális, gazdasági és piaci kontextusban.

A saját építőművészi alkotó-, tervező tevékenységével kapcsolatos társadalmi és ökológiai igényeket felismeri, azonosítja, azokra reflektál.

Társadalmi és ökológiai szempontból érzékeny és elkötelezett, munkájában törekszik a fenntarthatóság szempontjainak érvényesítésére.

Befogadó, toleráns és empátikus a különböző társadalmi és kulturális csoportokkal és közösségekkel szemben.

Autonómia és felelősségvállalás:

Saját építészeti - művészeti koncepciót alkot, amelyet önállóan vagy csoportmunkában valósít meg.

Építészeti koncepcióit szakmai és társadalmi felelősségvállalás jellemzi.

Szakmai orientációja kialakult.

Vezetett vagy felügyelt helyzetben a tervezési/alkotófolyamatot konzekvensen viszi végig, alapvető tervezői, alkotói döntéseket hoz meg, és originális alkotást hoz létre.

Saját építészeti tevékenységéért, az alkotófolyamatért és annak eredményeiért felelősséget vállal.

Munkáját szakmai és társadalmi felelősségvállalás jellemzi.

Szociális érzékenységgel fordul a társadalmi kérdések felé.

Szakmai kérdésekben önállóan vagy vezetéssel tájékozódik, kialakult ízléssel és kritikai érzékkel bír.

Felismeri építészeti tevékenységének társadalmi, kulturális, közösségi és környezeti hatásait.

A szakmai közösség tagjaként felelősséget vállal közösségért, az építészet tárgyi, környezeti és eszmei értékeiért és etikai normáiért.

Interdiszciplináris tevékenységekben is autonóm módon és felelősen tevékenykedik.

Tervező tevékenységét megadott szakmai program alapján vagy saját művészeti koncepció mentén végzi, önállóan vagy irányított szakmai helyzetben.

Saját építőművészi munkájáért, tevékenységéért felelősséget vállal.

Az általa vezetett projektekért, tevékenységeikért felelősséget vállal.

Felismeri, hogy alkotótevékenységével egy szakmai közösségbe, szakmai normarendszerbe illeszkedik.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

Egyszerűbb vagy bonyolultabb komplexitású középületek, közösségi használatú épületegyüttesek, egyéb (speciális/kiegészítői) építmények megismerése, elemzése. Nyilvános és privát használatok fokozatai, átmenetei, kapcsolatai, karakterei, sajátosságai. Természeti és/vagy urbánus lokációk, zöldmezős és/vagy barna mezős beruházások komplex jellegzetességeinek megismerése, elemzése. Örökölt értékek, védett épületek jellegzetességeinek, problémáinak megismerése.

Kontraszt vagy illeszkedés, karakter, viselkedés, térrendszer, tömegformálás, anyaghasználat, színek, fények, konstrukció, működés, üzenet, stb. - a félévekben lehetséges eltérő hangsúlyokkal vizsgálni ezeket a fajsúlyos szempontokat az adott építészeti problémakör jellegzetességeihez illeszkedően.

Összetett funkcióknak megfelelő bonyolultabb térstruktúrák szerveződési lehetőségei, kapcsolatai, releváns szakági problémakörök (tartószerkezeti, épületszerkezeti, épületgépészeti, épületvillamossági, stb.) megismerése, figyelembe vétele.

Feladatkiírás

Motto, Helyszín, Program:

A tavaszi félév feladata a Budapest, VII. kerület Király utca és Kazinczy utca sarkán lévő – jelenleg közparkként funkcionáló - telek és a szomszédos három Király utcai meglévő régi épület funkció váltó rekonstrukciójának tervezése. A feladat része a teljes tömb vázlatos urbanisztikai vizsgálata, valamint javaslat kidolgozása a tömbbelsőik részleges vagy teljes feltárására. Ez az urbanisztikai kontextus figyelembe veendő az épületrekonstrukciók tervezésénél is.

Helyszín:

Budapest, VII. kerület Király utca és Kazinczy utca sarka, kapcsolódó önkormányzati épületekkel (Király utca 23. 25. 27. 29.)

A terület a dualizmus korában, az Andrássy út kiépülésével párhuzamosan épült be, jellemzően historizáló épületekkel, melyek legtöbbje bérházként funkcionált. A terület története igen érdekes, több korszakban is vigalmi negyedként szolgált, de a Király utca kiskereskedelmi és design utcaként is működött. A terület vázlatos történetének feltárása a feladat kutatási fázisának része!

A területet ma is ellentmondások feszítik, így a tervezendő beavatkozások a területre vonatkozó közép és hosszútávú víziók közvetítőjeként is megmérettetik.

Tervezési terület és irányelvek:

A tágabb tervezési és vizsgálati terület a Kazinczy utca, Király utca, Kis Diófa utca, Dob utca által határolt sűrűn beépített tömb.

- A három Király utcai önkormányzati tulajdonú lakóépület megtartásával kell számolni. Az épület belső terei az építészeti program igényei szerint átalakíthatóak, a városépítészeti koncepció függvényében egyes belső udveri részei elbonthatóak.
- Biztosítani kell az épületek földszintjeinek, akadálymentes megközelíthetőségét, kiszolgálását és üzemeltethetőségét a megfelelő infrastruktúra létrehozásával.
- A jelenleg burkolt és zöldterületek beépítésének mértéke tervezői döntés kérdése, de lehetőség szerint a meghatározóbb és értékesebb fákat, illetve azok egy részét meg kell tartani.
- A tervezett épületek léptékét a tágabb környezet, a városszövet vizsgálatának eredményeként, valamint a meglévő épületek adottságaira figyelemmel kell meghatározni, törekedni kell a kapcsolódó közterületek, a meglévő és az új épületek intenzív kapcsolatának kialakítására.
- Az új épület (ha készül) volumene, össz tömege igazodjon a környezete léptékéhez, magassága indokolt esetben eltérhet szomszédaitól.
- A régi épület új elemeinek és az új épület anyaghasználatát, építészeti megjelenését a várnegyed történelmi értékeire figyelemmel, de nagy szabadságfokkal alakíthatja mindenki. A helyi szabályozási terv vonatkozó előírásaival meg kell ismerkedni, és nem szabad elfelejteni, hogy világörökségi környezetről, védendő értékekről beszélünk.
- A tervezett épületek belső udvari környezetének építészeti-kertépítészeti megfogalmazása a program szerves részét képezi.
- A tervezési koncepció, a funkcionális egységek térbeli- és környezeti kapcsolatainak kidolgozása során szem előtt kell tartani a környezettudatosság és fenntarthatóság építészeti és műszaki szempontjait is.

A feladat megoldásához szükséges a helyszíni látogatás és a közvetlen környezet megismerése.

Építészeti program:

Vegyes funkciós program:

A program célja, hogy lakófunkciókat és közösségi, kereskedelmi, szolgáltató funkciókat egyaránt tartalmazzon. A feladat része a program kidolgozása.

Célja:

Az építészet, mint alkotói élmény megélése, megértése, a tervezési módszertan tudatosítása és gyakorlása kulturális örökséget hordozó komplex közegben.

Eszközei:

Terepgyakorlatok, felmérések, anyag és szerkezeti kísérletek, építészeti programalkotás, csoportos tervezés, egyéni tervezés, vázlatok és modellek készítése, koncepcionális tervek kidolgozása, konzultációk, prezentációk.

Módszerei:

Megfigyelés, analízis, kutatás, felmérés, tervezés, modellezés, bemutatás, tesztelés.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük (több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve):

8. hét / 2024.02.20.	évindító megbeszélés, feladatkiadás, terület bemutató előadások, egyeztetés/ szemináriumi terem-stúdió, helyszíni kirándulás / terepgyakorlat vendég: Merényi Miklós urbanisztikai szakértő, VII. kerület
9. hét / 2025.02.27.	konzultáció, programalkotás / szemináriumi terem - stúdió (otthontér) vendég: Merényi Miklós urbanisztikai szakértő, VII. kerület/kerületfejlesztési koncepció az önkormányzat szemszögéből...
10. hét / 2025.03.06.	konzultáció, programalkotás / szemináriumi terem - stúdió (otthontér)
11. hét / 2025.03.13.	konzultáció, koncepció kialakítása / szemináriumi terem - stúdió (otthontér) vendég: Nagy Csaba építész/műemléki rekonstrukciók és funkcióváltó megújítások...
12. hét / 2024.03.20.	konzultáció, koncepció kialakítása / szemináriumi terem - stúdió (otthontér) vendég: Gresó György fejlesztési szakértő Piaci fejlesztési szempontok és víziók..
13. hét / 2024.03.27.	konzultáció / szemináriumi terem - stúdió (otthontér) vendég: Lapiskas Lilla, építész, fenttarthatósági szakértő
14. hét / 2024.04.03.	KISKIPAKOLÁS - prezentáció (Beépítési tervek és építészeti koncepciók bemutatása) / szemináriumi terem - stúdió (otthontér) vendég: Merényi Miklós, Nagy Csaba
15. hét / 2024.04.10.	konzultáció / szemináriumi terem - stúdió (otthontér) vendég: Puskás Balázs statikus, tartószerkezeti szakértő
16. hét / 2024.04.17.	konzultáció / szemináriumi terem - stúdió (otthontér) vendég: Fóris Viktória építész, épületszerkezeti szakértő
17. hét / 2024.04.24.	konzultáció / szemináriumi terem - stúdió (otthontér)
18. hét / 2024.05.01.	ünneppnap
19. hét / 2024.05.08.	konzultáció / szemináriumi terem - stúdió (otthontér)

20. hét	feldolgozási hét / stúdió (otthonter) / a konzultációs óra nincs- egyéni megbeszélés szerint konzultáció lehetséges
21. hét	KIPAKOLÁSI HÉT - kipakolás - prezentáció (végleges beépítési tervek és koncepcionális tervek bemutatása) / szemináriumi terem - stúdió (otthonter) vendég: Merényi Miklós urbanisztikai szakértő, VII. kerület Sólyom Benedek főépítész, VII. kerület Nagy Csaba építész

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Csapat és egyéni munka:

A szemeszter két részre oszlik.

A helyszín megismerése, az urbanisztikai kontextus feltárása és a történeti kutatások és felmérések, előkészítő feladatok csapatmunkában történnek, mint ahogy a program és a beépítési koncepció kidolgozása is.

Célszerű 3-4 fős csapatokban dolgozni.

A beépítési tervben szereplő egy-egy épület kiválasztása után annak kidolgozása építészeti koncepcióterv szinten egyéni tervezési feladatot jelent, figyelemmel a csapatmunkában létrehozott közös koncepcióra (részletesebb építészeti, koncepció kidolgozása, bemutatása).

A tanulás környezete: (pl. tanterem, stúdió, műterem, külső helyszín, online, vállalati gyakorlat stb.)

- szemináriumi terem, külső helyszín, stúdió (otthonterek) - a kurzus megtartásának minimális feltétele hatékony digitális képmegjelenítő rendszer léte (sötétítés és projektálás, minimum full HD felbontásban, 16:9 képarányban, megfelelő fényerővel, vagy 16:9 képarányú minimálisan 65" képátlójú digitális full HD televízió, HDMI kábelezéssel - előnyös, ha a szemináriumi teremben, vagy stúdióban kézi rajzoláshoz alkalmas tábla is található - az előadások során nélkülözhetetlen az ausztikailag alkalmas tér, de ez a konzultációkhoz is előnyös - a stúdiók (otthonterek) mellett a kis kézi modellműhely nélkülözhetetlen a hatékony munkához, de a Tech-Park műhelyháttérre is nagyon fontos, különösen a faműhely, fémműhely, és a modellműhelyek

Értékelés:

Kipakolás során történik, szóbeli elemzéssel és osztályzatokkal.

Teljesítendő követelmények:

Részvétel a konzultációk min 80%-án, a helyszínbejárásokon, a kapcsolódó előadásokon, és a kipakolásokon.

A vizsgaszabályzat szerinti minimális jelenlét kötelező, aki ezt nem teljesíti, annak a szemeszter teljesítése nem fogadható el!

Elvárás a folyamatos munka és aktív közreműködés.

Aktív részvétel a csoportmunkában (I. fázis-felmérés, felmérési dokumentáció létrehozása a teljes évfolyam együttműködésével), II. fázis-2/3 fős csoportokban urbanisztikai-tájépítészeti koncepció kidolgozása, III. fázis-egyéni munkával kreatív és innovatív egyéni építészeti alkotás (épületterv) létrehozása.

Eszközök és módszertan tudatos használata.

Minden konzultációra kötelező minimum egy modelt és skicceket, szerkesztett rajzokat hozni, melyeket kötelező megőrizni, és a kipakoláson a betekintést biztosítani!

Ezeket a vázlatokat, skicceket, terveket, stb. mindenkinek kötelező a konzultáció előtti napon feltölteni az egyeztetett digitális felületre (google drive). A pandémiás fenyegetettségre tekintettel fel kell készülnie mindenkinek a digitális kommunikációra.

Beadandó anyagok:

Cél a terv hiteles megjelenítése az összefüggések, megvalósíthatóság, érzékelhetőség szempontjából, különböző léptékekben (1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500, 1:200, 1:100, 1:50, 1:20, 1:10, 1:5, 1:2, 1:1 léptékben egyaránt, az adott megoldáshoz illeszkedően).

Ez ajánlott a következő médiákon keresztül (a minél teljesebb bemutatás kötelező cél):

- modellek (morfológiai/ tektonikus/ szimbolikus/ anyagszerű)
- helyszínrajz, alaprajzok, metszetek, homlokzatok, falnézetek
- kontextus diagramok, használati diagramok, szerkezeti diagramok, időbeli működési ábra
- anyaghasználat
- mood-board
- külső-belső perspektív nézetek (látványrajzok), vagy axonometrikus ábrázolások
- film, hanganyag, animáció
- szöveg (műleírás)
- a tervek feltöltése a kijelölt MOME ÉPI-s archivumba, egyeztetett tartalommal, felbontásban, és formátumban (kötelező kritérium)

Értékelés módja:

gyakorlati jegy, 1-5 fokozatú osztályzat (elégtelen, elégséges, közepes, jó, jeles)

Milyen módszerekkel zajlik az értékelés?

Kiskipakoláson és évvégi kipakoláson tervezési folyamatot és a terveket, modelleket, stb. bemutató prezentáció mindenki számára kötelező. A prezentációt kérdések-hozzászólások követik a részt vevő tanárok részéről. Az értékelést az adott kurzust vivő tanárok készítik, és egy érdemjegyen összegzik. A prezentációs anyagok digitális feltöltése az Építészeti Intézeti szerverhelyre kötelező! A beadandó anyagok teljeskörű digitális dokumentálása és az előírt formátumban történő feltöltése az Építészeti Intézeti szerverre a teljesítés feltétele!

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):

Az értékelésben az építészeti-belsőépítészeti munka kvalitásait, a jelenlét és együttműködés intenzitását és a prezentáció minőségét súlyozottan vesszük figyelembe (részletesen lásd az érdemjegy kiszámításánál).

Az érdemjegy kiszámítása:

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyen? {pl. arányok, pontok, súlyok}):

60% kutatás, előkészítés, építészeti-belsőépítészeti tervezés, kontextus megértése, környezeti kapcsolatok megoldása, kreativitás, újszerűség, térszervezés, tektonika, fenntarthatóság, arányosság, harmónia

20% jelenlét, figyelem, aktivitás, együttműködés, csapatmunka, folyamatos fejlődés, szorgalom

20% vizualizáció, érzékletes megjelenítés, hitelesség, kommunikáció, prezentáció

Kötelező irodalom:

- Juhani Pallasmaa: A bőr szemei (Typotex, fordította: Veres Bálint)
- Építés és tervezéstan – Kézikönyv építészek, tervezők, beruházók, kivitelezők, oktatók és hallgatók számára: Ernst Neufert, Győri Róbert (Ludovika Egyetemi Kiadó Nonprofit kft.)
- Középületek tervezése: Gáboros Lajos (Tankönyvkiadó, 1978)

Ajánlott irodalom:

-ajánlott irodalom közös aktivitásban felkutatandó!

Egyéb információk:

ajánlott internetes fórumok: ArchDaily, Plataforma Architectura, Design Boom, Architizer, Dezeen, Építészfórum, Oktogon, MÉonline, Designisso, stb.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól
- *felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,*
- *más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,*
- *teljes felmentés adható.*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Egyeztetés szerint, elsősorban külső okok miatt elmaradó órák pótlására lehetséges